

В театральному технікумі закінчено перший триместр; після перерви починається практична праця й на основному кінофакультеті, що переносить влітку свою роботу на пляж біля Яхт-Клубу.

Театр-Студія «Буревістник». Російський колектив молоді, що працює при будинку освіти, готує до постановки п'єси Дія «Накануне», епізод із життя В. І. Леніна.

Агітмас ім. 1 травня. Агітмайстерня ім. Першого Травня, що складається з комсомольської молоді під керівництвом т. Затворницького, готує низку агіток до революційних свят. Виставлено вже було в робітничих районах «Агіттрибуна № 1», що користувалась поспіхом серед аудиторії. Зараз готується до 1 травня п'єса Френкеля «Агіттрибуна № 2—КП».

Український студхордійства. З ініціативи енергійної молоді з муз.-драм. інституту ім. Лисенка зроблено спробу організації гармонійного синтезу мистецтв: музики, слова і танцю (міміки й пластики також), шляхом організації хора-дійства. За цю роботу взявся загально-студентський хор, під керівництвом Тараканова та Самарського.

Виступ хору дійства відбувся на початку квітня в музеї комуністичної освіти (б. Педагог. музей). Де які речі, як «Коваль», «Ріємо», стрівали дуже активне реагування аудиторії організованої виконанням.

Театр-Студія при клубі «Совработник». В 20-й раз успішно виставляли «Невероятно, но возможно», плід довгої ретельної праці студійців під керівництвом Чужого.

Нова постановка, що відбулась вже в квітні, «Проделки Скопена» — яскрава, розроблена до деталей вистава, проте вона стрінута громадянством холодно.

Праця студії, це — продовження «славних традицій» (вже минулих) М.Х.Т.

Літературне об'єднання «Майна». Недавно згрупувалось в «Домі освіти» (при спільці Робос) літературне об'єднання «Майна», в склад якого входять молоді російські письменники.

Ця організація робить виступи в будинку преси і збирається відкрити літ.-студію.

«МАКБЕТ» У «БЕРЕЗОЛІ»

Курбасівська постановка «Макбета» в початку квітня була справжньою весняною радістю, хоч мудреці ті спеці й постаралися потопити її в цілій повіді «принципових» питань, з них же перше, — чи можна класиків взагалі, а Шекспіра зокрема модифікувати? Від усіх «принципових» питань віяло нудотою, бо й справді, хіба так важно, чи радість прийшла згідно з принципами,

чи навпаки їм? Аби була радість, аби було творче осягнення!

А великий режисерський талант Курбаса постановою «Макбета» одержав велику перемогу, витримав не аби-який іспит і, даючи сучасному глядачеві класичну трагедію з королями, відьмами і т. и., зберіг в тому вражінню, яке дістав глядач, основні риси глибокого замисла геніяльного драматурга і поета людських пристрастей... Чого-ж ще можна вимагати від режисера?

Звичайно, цілком можливо більш-менш систематично проаналізувати засоби режисерської роботи, але в цих коротеньких рядках під першим впливом справжньої художньої радості, яку дав «Макбет», це робити просто нудно... Тим же, хто кричить, що всяка модифікація авторського тексту єсть образа святині, скажемо: жадної шекспіровської п'єси без певної модифікації ніколи й не давали... Почати з того, що копюри загально признано робити можливим...

А кожна копія вже єсть певною модифікацією текста... І виходить, що все питання лише в тому, аби та чи інша модифікація не руйнувала основних рис художньої будівлі... І, звичайно, коли питання ставити абстрактно, «принципово»: чи можна в шекспіровський текст вносити вставки? — ми одповімо ні, не можна, взагалі не можна, а от Курбасові можна... Переможців не судять, кажуть...

Де-кому здається блюзнірством ламання трагедійної дії вибриками блазня, інтермедіями... Але на це хочеться відповісти однією справжньою «історією» з театральної історії Київ: років більш 50 тому в Києві йшов «Гамлет», ішов досить пристойно, але без всяких замахів на якусь оригінальність постановки, шаблоново. І ось в останній сцені, коли Гамлет кидається на короля і заносить над ним шпагу, а потім коле нею його, — з «царства небесного» (галерки) — послідовно пролунало:

— Шах — королеві!

— Мат — королеві!

Було це хуліганським вибриком дикуна, чи якоюсь внутрішньою потребою зламати, зруйнувати, перебити трагедійну дію?

Може читачеві легше буде одповісти собі на це питання, коли скажемо, що автором «виступу з галерки» був — Михайло Петрович Драгоманів, тоді молодий студент Київського університету...

Те, що зробив під впливом несвідомої внутрішньої потреби Драгоманів з галерки — Курбас свідомо переніс на сцену... В тому весь зміст його способу постановки «Макбета»...

І ще раз зазначимо — головне те, що геніальна трагедія Шекспіра за допомогою того «способу» ділає на глядача відповідно ав-

торському замислу і в цілому спектаклі стає величезною радістю великого художнього досягнення, хоч би те й заперечували мудреці і спеці...

Лесь Курбас в цій постановці показав свій справжній художній зріст...

Мих. Мошлянський.

* Театральна майстерня «Жовтень». Теперішня театральна майстерня «Жовтень» різниться від театру «Жовтень», заснованого т. Галиком в-осени минулого року.

Коротка історія цього театру така. Колектив української драми, що складався з старих акторів під режисурою Пащенко, намітивши репертуар, що складався з творів Винниченка, Карпенко-Карого, Тогобочного, то-що.

Були вставлені «Гріх», «Казка Старого Млина» і—нарешті—закрита вистава для членів профспілок—«Бунтар» Ірчана, в постановці Пащенко. Остання вистава мала успіх серед робітників.

З запрошенням на завідування худ. частиною т. Криги, почалася диференціація в колі працівників театру, з'ясувалась ненормальність сполучення старого актора народного дому (переважно безідейного ремісника) з свіжою молоддю, що теж прилила до театру.

В перших числах березня вся молодь з 34 осіб, була переглянена комісією з участю Губполітосвіти і організована в театральну майстерню «Жовтень», першу чисторобітничу театральну організацію в Києві.

Старі-ж актори окремою групою продовжують «свої традиції» Троїцького народу, виставляючи п'єси з репертуару давно-минулого...

Т. М. «Жовтень» в основу своєї праці взяла організаційний досвід Московського Пролеткульту і метод виховання майстра за системою Л. Курбаса.

Зараз в майстерні йде тренувальна праця по різних театральних дисциплінах, поруч з політичною освітою.

Разом переводиться й праця в підготовці репертуару.

Готується на перше травня «Вічний революціонер»—колективна продукція на 3 дії, «Карл Крафт»—Кравчуковського, «Нетрі»—Сінклера, «Чуєш, Москва!»—Третьякова.

Завдання на осінь—обслуговування робітничих районів.

Адміністративними справами майстерні керує т. Голик.

М. Я.

* Літературні виставки. В Читальній Всенародній Бібліотеки України при ВУАН улиштовано 2 виставки.

1. «Ленін». Посмертні видання творів Леніна, література про Леніна, видана по

смерті його, 27 портретів Леніна з різних років його життя й т. и. Всього 117 експонатів.

2. «Перше травня». Найновіша література про перше травня. 145 експонатів, у тім числі газети на 1-ше травня за 1918—1923 рік.

* В кооперативному технікумі для ознайомлення студентів з музичною літературою провадиться цікл лекцій-концертів. Відбулися концерти: «Лисенкова школа», «Стара українська художня пісня», «Могутня кучка», «Чайковський та його школа», «Бах, Моцарт, Бетховен і Гайдн», «Романтики—Шуберт і Шуман». Лекційну частину провадить П. Козицький.

* Виставка секції УЗО Всеробмісу. В кінці березня закрилась виставка Секції УЗО Всеробмісу. Це була перша професійна виставка в Києві.

Мета виставки—вияснити мистецьке обличчя, як колективів так і окремих кустарів, а також ознайомити широкі кола громадянства з працею й досягненнями художників за часів революції—досягнена як найкраще.

В виставці брали участь Інститут мистецтв, художньо-керамичний межигірський технікум, культур. ліга, монетна майстерня м. о. «Березіль», студія Прахових, художньо-промисловий колектив, майстерня Бойчука, Кричевського, та одиночні кустарі, як С. Жук та інші. Помешкання виставки весь час було повне одвідувачів—переважно студентів, та екскурсантів членів профспілок.

* В. Підмогильний написав оповідання «Трік-трак» і здав до друку другу книжку своїх оповідань.

* Антоненко-Давидович скінчив нову революційну п'єсу «Вир» і написав оповідання «Пегас» та «Синя волошка». До друку готує першу збірку своїх оповідань.

* Григорій Косинка написав нове оповідання «Постріл» і виготовив до друку другу книжку своїх творів.

* Дм. Загул працює зараз над перекладами німецьких експресіоністів і написав де-кілька ліричних поезій.

* Т. Рильський закінчує нову велику поему «Фенікс» і здав до друку Д.В.У. другу книжку своїх поезій.

* Євген Плужник написав велику поему «Дні».

* Гр. Верьовка розклав на хор «Карманьолу» (пер. Меженка).

СМЕРТЬ ПИСЬМЕННИЦІ

22 квітня 6. р. в лікарні водного транспорту вмерла українська письменниця Грицько Григоренко (Олександра Косач). Покійна співробітничала